

Kazuistika

Sára a Marie

VÝVOJ PŘÍPADU 1

Studentka 1. ročníku navazujícího magisterského studia na průběžné praxi během náslechnů navštěvovala gymnaziální třídu a měla možnost pozorovat vývoj konfliktních vztahů ve třídě. Dle informací od cvičné učitelky se jedná o třídu, s níž nebyly v prvním ročníku žádné problémy. Kolektiv je charakteristický několika skupinkami, které se baví mezi sebou. Na začátku nového školního roku je patrné, že se stranou skupinek utvořila izolovaná dvojice kamarádek Lenky (17) a Terezy (17), které vyčnívají rušivým chováním v hodinách a špatným prospěchem. Studentku na praxi překvapila

počáteční bezradnost pedagogů, kteří přecházeli drzé poznámky a neúspěšně dívky napomínali, ať nehovoří v hodině nahlas. Většina učitelů se je ani nesnažila nějak ukáznit, zřejmě protože dívky dokázaly být velmi hrubé a slovní přestřelky s nimi by ubíraly čas na výuku.

Na začátku vyučování a o přestávkách si studentka na praxi všímá, že Lenka a Tereza verbálně obtěžují a uráží Sáru (16). Nahlas kritizovaly její vzhled, oblečení, chůzi a výborný prospěch. Často se vůči nim ohradila Sářina kamarádka Marie (17), která tím na sebe převedla pozornost. Během dvou měsíců se urážlivé chování spíše stupňovalo a terčem se staly již obě dívky zároveň. Hrubé nadávky střídal výsměch a Sára i Marie začínaly být v konfliktních interakcích spíše pasivní, stejně jako zbytek kolektivu. Studentka na praxi se rozhodla své občasné pozorování o přestávkách probrat s třídní učitelkou, která se rozhodla situaci věnovat zvýšenou pozornost.

Během týdne se Sára a Marie třídní učitelce odhodlaly svěřit, že je dvojice obtěžuje i na Facebooku, nadávají jim tam a pomlouvají je. O Sáře začala Lenka šířit pomluvu, že se o prázdninách vyspala se spolužákem, který byl ve statusu označen za odporného. Uráží je tím oba. I jiní studenti v kolektivu třídy získávají nelichotivé statusy, ale ne v takové míře.

Tento psychický tlak trvá již od začátku školního roku, dívky se styděly někomu ukázat urážky na Facebooku, bály se, že by jim nikdo nevěřil, že se jedná o lži a pomluvy. Měly také obavu, že by se to probíralo veřejně a ony se musely obhajovat. Ze začátku jim pomáhalo, že při nich stojí kolektiv a Lenku a Terezu nemá nikdo moc rád a ani učitelé k nim nechovají sympatie.

Otázky k VP1

Jak si myslíte, že chování pedagogů v hodinách k Lence a Tereze ovlivnilo Sáru a Marii v jejich ochotě řešit s nimi svou situaci?

Jak byste reagovali na místě pedagogů?

Myslíte si, že obtěžování na facebooku (či jiných sociálních sítích) spadá do kompetence školy, když se neodehrává na půdě školy, ale ve virtuálním prostředí a ve volném čase studentů?

Jak bychom v tomto případě zajistili konkrétní důkazní materiály?

VÝVOJ PŘÍPADU 2

Třídní učitelka při řešení situace postupovala formou komunitního kruhu ve třídě.

Použila jej za účelem zjištění názorů ostatních studentů ve třídě, motivů agresorek. Zároveň chtěla touto cestou podpořit oběti šikany a kyberšikany. Tereza spíše mlčela a nechtěla se k ničemu vyjadřovat. Spolužáci se zastávali Sáry a Marie, vyjádřili pochopení pro to, jak to pro ně bylo těžké mít strach zapnout Facebook nebo čelit poznámkám ve třídě. Lenka si stěžovala na situaci po prázdninách, kdy si jich nikdo nevšímal. Cítily se s Terezou třídou odstrkovány a nepřijímány. Spolužáci říkají, že nevnímali jejich zájem s nimi kamarádit. Lenka si pak začala stěžovat, že ji učitelé přehlíželi, když jí nešlo učivo. Odmítla připustit, že by její chování bylo neadekvátní a nehodlá ho měnit.

Otázky k VP2

Jak můžeme uvažovat motivech Lenky?

Jak bylo možné šikaně předejít?

Jak si vysvětlujete postoj Lenky v komunitním kruhu?

Co si myslíte o metodě komunitního kruhu v tomto případě?

Byla vhodně zvoleným postupem?

Postupovali byste jinak?